

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

**Економіка та менеджмент:
перспективи розвитку**

**Экономика и менеджмент:
перспективы развития**

**Economics and management:
development perspectives**

Матеріали
IV Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, 20 листопада 2014 року)

Суми
Сумський державний університет
2014

возникают противоречия, которые разрешаются в такой последовательности: сначала снимаются противоречия между производительными силами и производственными отношениями, затем – между базисом и надстройкой. Последний этап разрешения противоречий стимулирует дальнейшее развитие производительных сил, новой солидарности рабочей силы. Эта новая солидарность создает основу развития новых производственных отношений.

Создавая новое общество, руководство страны должно обратить внимание на существенное обогащение под влиянием научно-технического прогресса производительных сил. К уже ставшим традиционными его составляющим – средствам труда и рабочей силе присоединяются информация, предприимчивость, когнитивные способности человека. Производственные отношения также существенно обогащаются. В составе их центрального ядра – отношениях собственности быстро развивается собственность на интеллектуальный ресурс в его чрезвычайно богатой структуре (логический, эмоциональный, социальный, практический и др.). Эти ресурсы генерируются на уровне человека и создают предпосылки трансформации его в статус «интеллектуального капиталиста». Частная собственность, создающая основу капиталистического способа производства, быстро дополняется личной собственностью. Последняя меньше нуждается в партнерских отношениях с собственником рабочего места. Носитель и собственник высокоинтеллектуального личного ресурса не передает его собственнику рабочего места на условиях экономического обмена, а сдает его в аренду или дарит на условиях, позволяющих с одной стороны, реализовать в обществе свою собственность, с другой, – ограничить в определенной степени эксплуатацию себя.

Для создания совокупной рабочей силы в новых исторических условиях формирования нового способа производства чрезвычайно важной является разработка методического обеспечения кооперации уникальностей личной собственности интеллектуальных капиталистов.

СТРАТЕГІЧНИЙ РОЗВИТОК ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

Шиян А.О., аспірант

ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет» (Україна)

Життєздатність промислового підприємства особливо у періоди кризи визначається спроможністю розвивати господарську діяльність. Розвиток діяльності пов'язується із прагненням до покращення результатів, досягненням ефективності, удосконаленням управління виробничими процесами і фінансово-економічними аспектами господарювання з метою

забезпечення стійкості становища як на перспективу, так і у поточному періоді. Стратегічний розвиток, реалізуючи стратегічні цілі й завдання підприємства, спрямований на підтримку і активізацію важливих для промислового підприємства сфер – виробничої і реалізаційної. У зв'язку із цим стратегічний розвиток займає одне із важливіших місць серед завдань стратегічного управління підприємством, а його успішна реалізація дозволяє передбачити і отримати ефект від упровадження стратегічних заходів вже у середньостроковій перспективі.

Розрізняють безліч видів розвитку підприємства. Стратегічному розвитку надають особливого значення серед інших видів [1-4], що пов'язане із його спрямованістю забезпечувати ефективне функціонування підприємства у перспективі при одночасному регулюванні поточних і тактичних господарських процесів.

Отже, стратегічний розвиток – це такий вид розвитку, який для досягнення цілі свого призначення упорядковує інші види розвитку, взаємопов'язує їх і паралельно реалізує. Стратегічний розвиток є всеохоплюючим, комплексним видом розвитку, оскільки неможливо в умовах промислового підприємства розвивати один напрям діяльності на довгострокову перспективу без його перетину з іншими напрямками діяльності. Безперечно, під стратегічним розвитком підприємства перш за все розуміють його спрямованість на виконання довгострокових цілей і завдань. Тобто однією із характеристик стратегічного розвитку є його часова ознака. Крім цього даний вид розвитку відрізняється від інших видів особливостями, що ураховують комплексність процесу розвитку. Серед таких особливостей слід виділити мету, завдання і функції стратегічного розвитку:

- мета стратегічного розвитку полягає у забезпеченні розвитку діяльності підприємства з урахуванням впливу як внутрішніх, так і зовнішніх факторів;

- основними завданнями є такі: реалізація стратегії діяльності, забезпечення конкурентоспроможності підприємства, зростання потенціалу підприємства, досягнення ефективності розвитку в цілому;

- основною функцією стратегічного розвитку визначено забезпечення координації поточних, тактичних і стратегічних процесів при здійсненні господарської діяльності підприємства. Крім цієї функції реалізується функція контролю за процесом розвитку діяльності підприємства на кожному етапі досягнення цілі розвитку; організуються заходи щодо виконання функцій прогнозування, планування розвитку, функція обліку поточних результатів, їх аналізу і заходи з коригування завдань стратегічного розвитку.

У процесі проведеного дослідження встановлено зв'язок стратегічного розвитку з іншими видами розвитку. Так, стратегічний розвиток нерозривно пов'язаний із інноваційним розвитком, оскільки впровадження інновацій

завдає темп розвитку, призводить до досягнення цілі стратегічного розвитку у більш якісному вимірі та в цілому забезпечує ефективність стратегічного розвитку. Також стратегічний розвиток має зв'язок із видами розвитку, що відповідають за окремі аспекти діяльності підприємства – це економічний, фінансовий, інвестиційний, операційний розвиток. Промисловий, технологічний, технічний види розвитку у більшій мірі відносяться до стану промисловості в цілому; при цьому ці види розвитку при їх підтримці державою, раціональному проведенні стимулюють стратегічний розвиток на окремому підприємстві. Стійкий, сталий і стабільний розвиток діяльності підприємства може характеризувати досягнення цілей стратегічного розвитку і перехід до підтримки стану ефективного господарювання. У процесі реалізації стратегічного розвитку важливим є забезпечення системного і гармонійного розвитку видів діяльності, ключових показників розвитку, основних господарських процесів і операцій. Таким чином, зв'язок стратегічного розвитку з іншими видами розвитку діяльності промислового підприємства простежується за окремими аспектами діяльності; за реалізацією державних програм підтримки промисловості; за умов досягнення прибутковості діяльності; за необхідними умовами здійснення розвитку.

Отже, стратегічний (перспективний) розвиток промислового підприємства реалізує стратегічні цілі діяльності, забезпечує ефективність діяльності, виступаючи ланцюгом, який тісно пов'язує інші види розвитку діяльності підприємства. Саме через координацію видів розвитку у процесі реалізації стратегічного розвитку досягається поставлена мета управління щодо максимізації ринкової вартості підприємства.

1. Клейнер Г.Б. От теории предприятия к теории стратегического управления / Г.Б. Клейнер // Российский журнал менеджмента. – 2003. – Т. 1. – № 1. – С. 31-56.
2. Македон В.В. Стратегічний інноваційний розвиток підприємств: теорія та методологія / В.В. Македон, Д.С. Рубець // Вісник Національного технічного університету "ХПІ". Технічний прогрес та ефективність виробництва. – 2013. – №45. – С. 75-86.
3. Мозенков О.В. Управління стратегічним розвитком підприємств: методологія, інструментарій, організація: монографія / О.В. Мозенков. – Харків: [Одіссей], 2008. – 287 с.
4. Сердюк В.Н. Концепція управління стратегічним розвитком машиностроительных предприятий / В.Н. Сердюк // Науковий вісник НЛТУ України. – 2013. – Вип. 23.18. – С. 155-161.